

WIJ SAMEN

'WIJ DOEN WAT EEN ANDER BINNEN DE BOEKJES NIET LUKT'

tekst ANNELIES VAN DER WOUDE, fotografie JITSKE SCHOLS

— **Pedagoog Jorus Rompa en decorbouwer Mark Jonkers vormen samen het DNA van Stronk, een jongerenwerkplaats in het Brabantse Dongen gericht op de begeleiding van thuiszitters en jongeren die tussen wal en schip vallen.**

De bevlogene twintigers pionieren tegen de stroom in en laten zien dat werken met jongeren geen papierwerk is, maar mensenwerk.

Een samenwerking tussen een pedagoog en een decorbouwer is niet bepaald alledaags. Hoe is jullie samenwerking ontstaan?

Jorus: 'Mark en ik zijn al vijftien jaar bevriend, van jongs af aan bedenken en maken we dingen. Allebei hebben we altijd iets met jongeren willen doen. En met hun persoonlijke ontwikkeling, want we zijn zelf ook jongens die veel nadenken en elkaar spiegelen. Daarnaast kwam ik er tijdens mijn studie al achter dat ik in de gevestigde jeugdzorg – die gaat over labels en systemen – mijn zin niet kan vinden. Ik wil doen.'

Mark: 'Ik vind dingen maken en ontwerpen leuk, maar niet alleen maar in dienst van het verdienen van geld. Als hobby bouwde ik altijd al mee aan carnavalswagens, ik deed vrijwilligerswerk, begeleidde een sambaband. Via Jorus kwam ik in aanraking met een wereldje waarin heel veel jongeren totaal geen kansen krijgen of vastlopen. Het leek ons geweldig om voor die doelgroep een werkplaats te beginnen waarin we onze aangeleerde professies kunnen combineren: een plek waar jongeren skills ontwikkelen en mooie dingen maken. Waar ze al doende inzicht krijgen in wie ze zijn en wat ze willen.'

Hoe werken jullie samen?

Jorus: 'Ik ben de dromer en Mark is de realist. Ik kan soms te lang doorpraten en Mark is soms te realistisch, maar we houden elkaar in balans. Wil je boven jezelf uitstijgen en iets moois maken, dan moet je creativiteit toelaten en denken in mogelijkheden. Als pedagoog heb ik de skills om met jongeren in gesprek te gaan en hen aan het denken te zetten.'

Mark: 'En met mijn achtergrond kan ik hen helpen hun dromen te vertalen naar een concreet project of product. Zo vullen we elkaar aan, dat is de basis van Stronk. En zo zijn we begonnen met dat wat moest gebeuren.'

En wat moest gebeuren?

Jorus: 'Er zijn jongeren waarvoor heel snel een oplossing moet komen. Niet pas een paar maanden nadat er een pgb is aangevraagd, want dan is het te laat. Als we de officiële weg hadden bewandeld, dan hadden we een vuistdik plan moeten schrijven en allerlei registraties en certificeringen moeten hebben. Dan waren we twee jaar verder en een halve ton lichter voordat we ook maar iets voor een jongere hadden kunnen doen.'

Mark: 'Wij willen laten zien dat het anders en sneller kan. Wij zijn bezig met een tegenbeweging, buiten de bureaucratie om.'

Wat is er mis in jullie ogen?

Jorus: 'Handelen naar eigen behoeften, autonomie, zelfredzaamheid: het is niet zo moeilijk om dat op je website te zetten, maar ga het maar eens doen. Ga er maar eens voor zorgen dat zo'n jongen écht zelfredzaam wordt en zelfvertrouwen krijgt. De ggz zegt ook te handelen naar behoefte, maar bij een van onze jongens zijn de mensen van de ggz twee keer langs geweest en twee keer werden ze naar buiten geschopt. Bij

>

Jorus Rompa (links) en Mark Jonkers

de evaluatie constateerden ze: we kunnen niks met deze jongen, maar we gaan het traject wel voortzetten, want er moet nog iets gebeuren. Dus kwamen er nog eens vier weken achteraan én nog een evaluatie.’

Mark: ‘Ik zat ook, in mijn verfbroek, aan tafel bij dat gesprek. Het liep op niets uit, moeder zat te huilen. En de mensen van de ggz cashten de volle hap. Er wordt veel jeugdzorg betaald die niet functioneert. Daarmee verdampt het geld en blijven systemen bestaan die niet naar behoren werken. De manager moet worden betaald, de agooog, de gedragspsycholoog. En ondertussen komen de jongeren geen steek verder.’

Hoe pakken jullie het aan?

Mark: ‘In onze werkplaats bedienen we de jongeren die vastlopen en/of thuiszitten en daarnaast hebben we zakelijke en particuliere opdrachtgevers. We voeren kleine projecten uit. Zo bouwen we bijvoorbeeld nu voor de bibliotheek met vier autistische jongens een automatisch vullende knikkerbaan. Eerder hebben we houten letters gemaakt voor een theatervloer van TEDx in Tilburg en Breda, een stalen dansframe, een houten boom voor een dansschooltje, de nationale voorleesstoel... Van alles.’

Jorus: ‘Alle producten die we hier maken, krijgen een podium of een functie. Daardoor maken de jongeren een enorme groeispurt door, omdat ze meewerken aan iets wat ze eigenlijk niet kennen en vervolgens zien hoe blij de klant is. Dat is echt win-win.’

Wat verwachten jullie van een jongere?

Mark: ‘Een jongere die hier komt, hoeft niet te weten wat hij wil, als hij maar iets wil. Vervolgens nemen we hem gewoon mee in de handeling waar

‘Hij kwam al
anderhalf jaar zijn
bed niet uit en zat
thuis’

Jorus Rompa (27) studeerde hbo-Pedagogiek en Mark Jonkers (26) deed de hbo-opleiding Mechatronica. Na zijn studie ging Mark aan de slag als technicus in een recreatiepark; sinds mei 2019 werkt hij twee dagen per week voor een bedrijf dat boomhutten bouwt. Met zijn eenmanszaak Dynamic Decor maakt hij handmatig 3D-objecten. Jorus is zelfstandig onderwijs pedagoog en werkt twee dagen per week als jongerenwerker voor First School. In september 2018 startten Jorus en Mark met Stronk, een jongerenwerkplaats in Dongen waar zij thuiszitters en andere jongeren begeleiden en activeren door aandacht en ambacht. Bij Stronk maken ze mooie objecten en ontstaan mooie vriendschappen. Meer info: www.stronkmaakt.nl

wij op dat moment mee bezig zijn, iets zagen of lakken bijvoorbeeld. Als ze merken dat ze dat leuk vinden, is er een begin. Zonder druk. In de reguliere hulpverlening is er vaak geen ruimte en tijd om een klik met iemand op te bouwen, terwijl dat zo fundamenteel is. Wanneer er geen klik is, komen die jongeren nooit open te staan. Daarom is zo’n werkplaatsomgeving interessant. Een jongere kan iets gaan doen zonder expliciet op zijn probleem te focussen. Ondertussen ontwikkelt hij wel skills en wint hij vertrouwen, want hij wordt onderdeel van het team. En wij kunnen spelen met verantwoordelijkheden die we een jongere geven.’

Wat kan een jongere bij jullie verwachten?

Jorus: ‘Als een jongere hier binnenkomt, heeft hij niet het idee dat hij in een zorgomgeving komt. De jongere staat centraal, maar we focussen niet continu op zijn problemen. We zijn aan het werk.’

Mark: ‘We zetten bij jongeren processen in gang waardoor zij beter in hun vel komen te zitten en uiteindelijk weer terug naar school gaan. Ze krijgen door hoe ze met techniek kunnen werken, hoe het is om ergens interesse in te krijgen, een hobby te ontwikkelen en wat het betekent om deel uit te maken van een team. Ze ervaren dat er een verschil bestaat tussen moe zijn van het werken en moe zijn van niets doen.’

Wat zijn de reacties binnen jullie netwerk?

Jorus: ‘Iedereen is blij met wat we op dit moment met de jongeren doen en bereiken. De gemeente, ouders, scholen. We krijgen jongens in beweging die lange tijd muurvast zaten.’

Mark: ‘Buiten de boekjes om doen we het werk wat een ander binnen de boekjes niet lukt en daar is veel waardering voor.’

Kunnen jullie een voorbeeld geven?

Mark: 'Stef kwam acht maanden geleden bij ons binnen via een leerplichtambtenaar die hem nog een laatste kans wilde geven. Stef mankeerde niks, maar hij kwam al anderhalf jaar zijn bed niet uit en zat thuis.'

Jorus: 'Nadat hij met zijn ouders hier was komen kijken, kon hij de volgende dag beginnen, maar hij kwam niet opdagen. Toen zijn we met de auto naar zijn huis gereden om hem uit zijn bed te halen. En dat hebben we daarna nog een aantal keer gedaan. Samen. Als hij hier eenmaal is, is 'ie niet meer weg te slaan. Hij is hier acht uur, twee dagen per week. Hij werkt hier, luncht hier, ziet ons grappen maken. Inmiddels gaat het een stuk beter met hem, in september start hij weer met school.'

Hoe is jullie taakverdeling in het contact met de jongeren en externe partijen?

Mark: 'In het contact met de jongeren is onze inbreng gelijkwaardig, misschien ben ik wat botter en is Jorus wat directer. We kunnen allebei streng of empathisch zijn als het moet.'

Jorus: 'Onze taakverdeling is heel fluïde, mede doordat we elkaar door en door kennen. In het algemeen focus ik me meer op gesprekken met ouders en de communicatie met zorginstanties, gemeenten en scholen. Vanuit mijn pedagogische achtergrond spreek ik ook meer die taal.'

Mark: 'In sommige opzichten ben jij ook een soort verkoper: jij ziet kansen waar ik in eerste instantie niet aan denk, zoals een samenwerking met de bibliotheek. Je doet een voorzet en haalt mij erbij om een idee inhoudelijk vorm te geven.'

Wat is op dit moment jullie verdienmodel?

Mark: 'Onze werkplaats van 45m² wordt betaald van klein projecten. Salaris kunnen we onszelf nog niet uitkeren. Daarnaast werken we allebei twee dagen per week buiten de werkplaats. We leven kortom van heel weinig geld, want we krijgen – ondanks toezeggingen – nog niet betaald voor de begeleiding van de jongeren. Vorige week hadden we een halleluja-moment: het hoofd- en onderaannemerschap in de jeugdzorg kan voor ons een sleutel zijn. Als we een goede hoofdaannemer vinden, kunnen we onder die vlag functioneren en worden betaald. Een jongere wordt dan niet bij ons, maar bij de hoofdaannemer aangemeld. Vervolgens koopt de hoofdaannemer bij ons uren in voor de begeleiding van de jongere. We kwamen er pas na een

'Jij ziet kansen waar ik in eerste instantie niet aan denk'

gesprek bij een van de regionale hoofdaannemers, Foliant, achter dat dit kan. Het zou een mogelijkheid kunnen zijn die wél haalbaar is.'

Jullie geven niet zomaar op?

Mark: 'Het is zoeken naar omwegen, we moeten met ons speedbootje om die grote tanker heen. Als we dat voor elkaar krijgen en kunnen aansluiten op het reguliere systeem op een manier waarop wij kunnen en willen werken, dan gaan we heel hard groeien.'

Jorus: 'En dat zal niet zozeer in omvang zijn, maar vooral in kennis en kunde.' <